
Fortellinger om kjønnsykdommer med historisk tilbakeblikk

ANMELDELSER

HARALD MOI

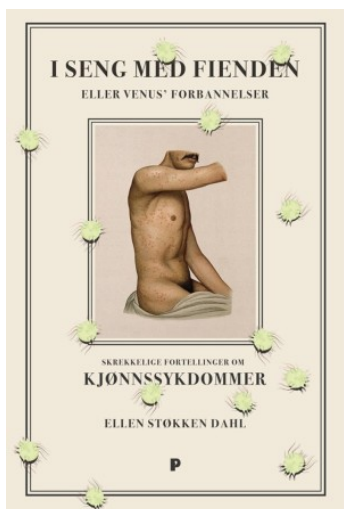
Lørenskog

Ellen Støkken Dahl

I seng med fienden

Eller Venus' forbannelser. Skrekkelige fortellinger om kjønnsykdommer. 216 s., ill. Stavanger: Pelikanen forlag, 2022. Pris NOK 349

ISBN 978-82-8383-125-2

I seng med fienden tar deg med inn på legekantoret der legen, med humor og innsikt, leker Hercule Poirot for å finne årsakene til pasientenes skrekkelige symptomer og underlivsplager. Omslaget på boken viser en mann med «stjernerdyss» eller roseola, andre stadium av syfilis, og er dekorert med et dryss av skabbmidd.

For fem år siden, ennå som medisinstudent, skrev Ellen Støkken Dahl sammen med Nina Brochmann suksessen *Gleden med skjeden*, som er oversatt til 36 språk. *I seng med fienden* er Støkken Dahl alene forfatter.

Boken har 11 kapitler, med litt om de 11 vanligste kjønnsykdommene. Det er ingen lærebok, men beskriver oppgaven å raskt stille diagnose og gi effektiv behandling for symptomatiske infeksjoner, helst allerede ved første besøk. For å klare det er flittig bruk av mikroskop nødvendig, noe forfatteren framhever.

Mycoplasma genitalium beskrives som *Lille My*, klamydias brysomme lillesøster. På grunn av rask resistensutvikling frarådes diagnostikk og behandling av asymptomatisk infeksjon, noe som kan være vanskelig å forklare for pasienten.

Kjønnsvorter er godt beskrevet i form av blomkålsliknende utvekster analt hos en homofil mann, og blodprøve for syfilis ble tatt fordi han hadde suspekt utslett. I motsetning til test for *Mycoplasma genitalium* bør serologi for syfilis og hiv tas som rutinetest, i hvert fall på alle homofile menn som ønsker sjekk for kjønnsykdom.

Boken har interessante historiske tilbakeblikk med behandling som kunne være farligere enn sykdommen. Den har også en fyldig litteraturliste. Jeg savner mer diskusjon og informasjon til pasientene om smittesporing, som er lovpålagt for gonoré, klamydia, syfilis og hiv. Uten behandling av fast partner vil pasienten oftest smittes på ny. Smittekilde må oppspores for å bryte smittekjeder.

Kjønnsykdommer er skambelagt, selv om de oftest er ufarlige. Å minske skammen er et av hovedbudskapene i boken, med herpes som godt eksempel.

Boken er underholdende og informativ, og kan gjerne leses fra perm til perm.

Publisert: 27. mars 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0734
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. juni 2026.